

STATSMINISTEREN

Oslo, 18. januar 2024

Kontroll- og konstitusjonskomiteén
Stortinget
0026 Oslo

Spørsmål om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverk mv.

Jeg viser til brev fra Kontroll- og konstitusjonskomiteén av 9. januar 2024. Samtlige spørsmål gjelder forhold knyttet til perioden Erna Solberg var statsminister. Som ved tidligere brev til komiteen om forhold knyttet til hennes regjeringsperiode, har jeg bedt embetsverket ved Statsministerens kontor (SMK) om å utforme svaret.

Punkt 1 i komiteens brev – anmodning om fullstendig informasjon om «innsidelistene»

Komiteen har vist til en artikkel i E24 hvor det angis at tidligere statsminister Erna Solberg har stått på innsidelister 14 ganger i selskap som Sindre Finnes har handlet aksjer i. Komiteen ber om å få oversendt fullstendig informasjon om innsidelistene.

Vi vil først redegjøre kort for kontorets praksis for å utarbeide oversikter i saker/sakskomplekser som kan inneholde informasjon som er forretningssensitiv, herunder insideinformasjon. Vi vil deretter redegjøre for oversiktene som E24 har fått innsyn i.

Plikten til å føre innsidelister etter markedsmisbruksforordningen artikkel 18, jf. verdipapirhandelloven § 3-1, gjelder for «*[u]tstedere eller personer som opptre på deres vegne eller for deres regning*». SMK faller i likhet med departementene utenfor denne gruppen. Det innebærer at de detaljerte kravene i markedsmisbruksforordningen om blant annet innsidelisters innhold og format, oppdatering og oppbevaring og rapportering og tilsyn fra Finanstilsynet, ikke gjelder for SMK. Kontoret fører derfor ikke innsidelister i verdipapirhandellovens forstand og praksis har variert. For å sikre en forsvarlig saksbehandling og informasjonsforvaltning i saker som innebærer behandling av insideinformasjon, eller andre saker som har vært ansett som forretningssensitive, har det imidlertid vært vanlig å føre en oversikt over hvem som får tilgang til slik informasjon. Oversikter er et egnet virkemiddel til å bidra til at informasjonsflyten i saker som inneholder slik informasjon blir begrenset og kontrollerbar. De som er ført på en oversikt har gjennomgående ikke blitt informert om dette knyttet til den enkelte sak, men ansatte og politisk ledelse på SMK har fått opplæring i og er alltid forpliktet til å ivareta sin taushetsplikt i henhold til blant annet forvaltningsloven, verdipapirhandelloven og sikkerhetsloven.

SMKs oversikter er knyttet til saker/sakskomplekser som har vært planlagt behandlet og/eller faktisk er behandlet i regjeringen eller av et utvalg av statsråder som opptrer på regjeringens vegne. Den enkelte oversikt er med andre ord ikke nødvendigvis knyttet direkte til et selskap. En sak kan for eksempel gjelde regelverk eller rammebetingelser som i større eller mindre grad berører ett eller flere selskaper. Siden verdipapirhandellovens regler om føring av innsidelister uansett ikke gjelder for SMK, er det i flere tilfeller utarbeidet lister av forsiktighetsgrunner selv om saken ikke inneholdt innsideinformasjon etter verdipapirhandelloven, men som for eksempel har vært ansett som forretningssensitiv.

Nærmere om de 15 oversiktene det er gitt delvis innsyn i

E24 ba om innsyn i de gangene tidligere statsminister Erna Solberg var oppført på innsideliste eller som innehaver av innsideinformasjon for 76 navngitte selskap. Oversiktene E24 fikk delvis innsyn i er organinterne dokumenter i regjeringen Solberg.

Oversiktene er utarbeidet i saker med forretningssensitiv informasjon, herunder innsideinformasjon. De inneholder datoene tidligere statsminister Solberg fikk informasjon om saken, men flere av oversiktene angir ikke hvilke selskaper som kunne være berørt. Vi har derfor innhentet informasjon fra andre saksdokumenter.

I tabellen nedenfor har vi angitt selskapet/selskapene som (potensielt) var berørt av saken og tidspunktet Solberg fikk informasjon om saken. Noen av oversiktene var ført av forsiktighetsgrunner, dvs. at saken ikke ble vurdert å inneholde innsideinformasjon. Dette er påpekt i tabellen der det er tilfelle.

Nr.	Selskap mv.	Tidspunktet statsminister Solberg ble kjent med saken
1	Generell lovsak. - Norsk Hydro ASA - Oversikt ført av forsiktighetsgrunner - Offentlig kjent 5. august 2015	13. januar 2015
2	Fusjon. - Aker Solutions og Akastor ASA - Offentlig kjent 30. april 2014	23. april 2014
3	Mulig fusjon. Ikke gjennomført. - Yara ASA - Offentlig kjent 23. september 2014	11. august 2014
4	Yara ASA Oppfølging av samme sak som nr. 3.	29. september 2014

5	Utbytteaksjer - Statoil - Offentlig kjent 4. februar 2016	19. januar 2016
6	Departementstilhørighet. - Statoil - Oversikt ført av forsiktighetsgrunner. - Departementstilhørighet ble ikke endret da.	25. oktober 2016
7	Mulig transaksjon. Ikke gjennomført. - Hydro ASA - Saksbehandling avsluttet 19. juni 2017.	6. juni 2017
8	Oppkjøp. - Aker BP og Hess Norge - Offentlig kjent 18. desember 2017	23. november 2017
9	Mulig transaksjon. Ikke gjennomført og ikke offentlig kjent. - Hydro ASA - Saksbehandling avsluttet 19. november 2019.	29. oktober 2019
10	Statlig ned salg. - Aker Carbon Capture ASA og Aker Offshore Wind ASA - Offentlig kjent 28. april 2021	4. mars 2021
11	Fusjon. - AKSO og Kværner ASA - Offentlig kjent 17. juli 2020.	24. juni 2020
12	Klimakvoter. - Norwegian Air Shuttle ASA - Offentlig kjent 12. mai 2021	26. april 2021

E24 fikk som nevnt delvis innsyn i 15 oversikter. Av disse var to av dem oversikter utarbeidet i samme sak (sak 3 og 4). Videre fikk E24 innsyn i to oversikter som ved nærmere undersøkelser ikke var omfattet av innsynskravet da sakene gjaldt selskaper som ikke stod på listen fra E24. Ytterligere en oversikt skulle ikke vært oversendt E24 da tidligere statsminister Solberg ikke stod oppført på den. Tabellen ovenfor inneholder derfor kun 12 saker.

Punkt 2 i komiteens brev – forholdet mellom «innsidelistene» og tidligere svar til komiteen

Komiteen har stilt spørsmål ved hvorfor de såkalte «innsidelistene» ikke var omtalt i vårt svarbrev av 30. november 2023.

SMK har i flere brev til komiteen besvart spørsmål og oversendt dokumenter knyttet til Sindre Finnes' aksjehandler og tidligere statsminister Solbergs habilitet. Dette var også temaet for komiteens brev av 30. november 2023. Som SMK tidligere har redegjort for i vårt brev av 3. oktober 2023 til komiteen, har ikke kontoret gjort noen gjennomgang av saker der tidligere statsminister Solberg kan ha vært inhabil som følge av Finnes sine aksjer. Kontoret har i forbindelse med utarbeidelsen av våre svar til komiteen derfor hverken gjennomgått oversikter over saker med forretningssensitiv informasjon, organinterne dokumenter på SMK eller regjeringen Solbergs dokumenter for å kunne anslå hvor mange saker det kan ha dreid seg om. Det var først da E24 rettet et innsynskrav i de såkalte «innsidelistene» at det ble gjort en gjennomgang av de nevnte oversiktene for å forsøke å identifisere saker som direkte eller indirekte berørte de 76 selskapene E24 ba om innsyn i. Et delvis innsyn i oversiktene som ble identifisert ble gitt 20. desember 2023.

Det er korrekt, som komiteen forutsetter i sin merknad, at informasjon i slike oversikter kan inngå i en habilitetsvurdering, men informasjonen må da sammenholdes med andre opplysninger om størrelsen på aksjekjøpene, tidspunkter for kjøp og salg, det berørte selskapets interesser i saken mv. Men som nevnt, SMK har hverken da oversiktene ble utarbeidet eller senere gjort slike vurderinger knyttet opp mot nye opplysninger om Finnes sin aksjehandel. Det er årsaken til at kontoret ikke har nevnt «innsidelistene» i vårt svarbrev av 7. desember 2023.

Komiteen har under punkt 2 stilt følgende spørsmål:

Kan SMK svare på om det finnes flere relevante dokumenter hos SMK om denne saken? Komiteen ber om at SMK sender over alle gjenværende relevante dokumenter.

SMK har ikke funnet andre dokumenter om Sindre Finnes' aksjehandler eller tidligere statsminister Solbergs habilitet. For øvrig bemerkes at det ikke er mulig å gjøre en vurdering av hvilke saker hun kan ha vært inhabil i som følge av mannens aksjer uten en gjennomgang av samtlige saksdokumenter behandlet i regjering, regjeringens sikkerhetsutvalg, på SMK, i departementet mv. Regjeringen Solberg behandlet mellom 11 000 og 12 000 saker i regjering (inklusive regjeringens koronautvalg) og rundt 700 saker i regjeringens sikkerhetsutvalg.

I tillegg kom budsjettmaterialet til de ulike budsjettprosessene og andre saker behandlet i politisk ledelse. En rekke av disse sakene kan direkte eller indirekte ha berørt selskaper hvor Finnes på det aktuelle tidspunktet hadde aksjer. Det vil på denne bakgrunn i praksis være en tilnærmet uoverkommelig oppgave å ta stilling til i hvilke saker tidligere statsminister Solberg har vært inhabil som følge av ektemannens aksjeerverv. Det vises i denne sammenheng til Solbergs brev til komiteen av 3 oktober 2023. Det samme forholdet gjør seg gjeldende for tidligere utenriksminister Huitfeldt, slik det også fremgår av hennes brev til komiteen av 1. september 2023.

Med vennlig hilsen

Jonas Gahr Støre